

6/10/350:	
GYŰJTÉS IDEJE: 2004. sept. 14.	
TART.: MEGSZABADULTAI AZIMULANUTOK. VÍZSÁGCIKK	
KÖSÖLY ÖNÖKÖSŐRI.	
NEVZABASGA'E	
Ajándék	
FOLYRATZI KULTATÓ: BUDAPEST	
SZAK KULTATÓ: XXXIII	

--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Irattartó

* Megszabadulni az indulatoktól

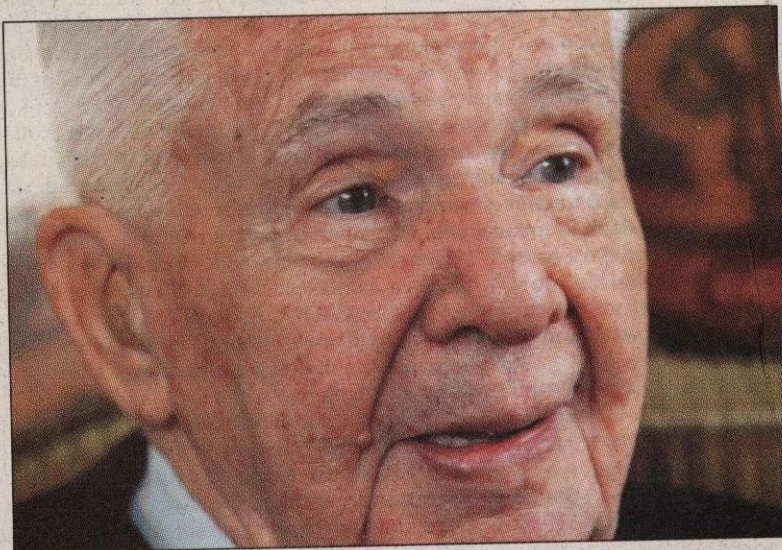

Öt esztendeje választották *Kosáry Domokost* a Magyar Történelmi Társulat elnökévé. Azóta megélné a társulat tevékenysége. Az utóbbi években nagy érdeklődés kísérte azokat az előadásokat, eszmecsereket, amelyeket a Magyar Tudományos Akadémián rendeztek előbb a huszadik századi, majd általában a magyar történelem vitás kérdéseiről. Szeptember 15-én új sorozat kezdődik.

Erről szólva *Kosáry Domokos* lapunknak azt mondta: az Európai Unióhoz való csatlakozásunk arra serkenti a történészeket, hogy megvizsgálják, vajon megfelelőképpen látja-e a magyar társadalom az európai közösséghez való tartozásunk mikéntjét. Ha ugyanis az európai értékeket a magyar történelemben egészen Szent Istvánig visszamenően érvényesnek minősítjük, akkor megfontolandó, hogy históriánk bizonyos mozzanatait nem másképpen kellene értékelnünk, mint ez ideig. *Kosáry Domokos* felidézte a múlt század elejének neves történészét, *Márki Sándort*, aki korábban egyebek között *Dózsa Györgyről* és *Rákóczi Ferencről* írt jelentős könyveket. A kitűnő historikus a turáni népek történetéről szóló, *Trianon* sokkhatása nyomán született munkája szerint a magyar politika legnagyobb tévedése az volt, hogy 1241-ben nem csatlakoztunk *Dzsingisz kán* hadaihoz, hogy a dekadens nyugatot azokkal együtt rohanjuk le. Amint *Kosáry* professzor megállapította, *Márki* felfogása jól példázza, miként foglalhatja el a józan ész helyét a sértődöttségéből fakadó zavarodottság egy különben kitűnő szakembernél is. Az akadémikus szerint érdemes végigtekintenünk történelem-

megteremtésére. Tévedés minden olyan történészi elképzelés, amely szerint az oszmán birodalommal ki lehetett volna egyezni. Épp így hatalmas hiba volt *Thököly* részéről azt hinni, hogy a török-barátság célravezető lehet a magyar függetlenség szempontjából. Innen nézve hamisak a párhuzamok *Rákóczi* és *Thököly* között. *Rákóczi* szabadsághős volt, aki az ellen a Habsburg-monarchia ellen lépett fel, amelyhez nekünk magyaroknak tartoznunk kellett. A fejedelem azonban nem azért kezdte meg küzdelmét, mert úgy vélte volna, hogy a török uralom jobb, mint az osztrák. Úgy gondolta, hogy az adottnál jobb feltételeket lehet elérni a Habsburg Birodalom keretein belül. Vajon melyik volt az a magyar mozgalom, amelyik elérte, hogy az angolk politikai tárgyalásokat folytassanak az érdekében Ausztriával? – tette fel a kérdést *Kosáry* professzor. *Rákóczi* mozgalma volt ez. A *Rákóczi*-féle szabadságharc és a *Thököly*-féle mozgalom vagy a két emigráció egybemosása helytelen. Nem azért, mert *Thököly* jobb megvilágításba kerül általa, hanem, mert *Rákóczi* rosszabba. Azonban nem az a lényeg, hogy *Thökölyt* negatívan értékeljük, hanem az, hogy ne állítsunk hamis példaképeket a társadalom elé, hangsúlyozta az akadémikus.

A Magyar Történelmi Társulat új sorozatát egyébként szeptember 15-én a *Teleki Pál* politikai pályájáról szóló vitával indítja. Ezúttal annak a legújabb történészgenerációnak a tagjai fognak véleményt cserélni az egykori miniszterelnökről, amelynek már nincsenek személyes emlékei róla. Terítékre kerül továbbá történelmünk olyan vitatott témája is, amilyen

FOTÓ: BANHALMI JÁNOS

Kosáry Domokos

szemléletünkön: hol találunk benne a *Márkié*hez hasonló félrefogásokat. Ezt a visszatekintést szolgálja például az a vita, amelyet a Magyar Történelmi Társulat mostani sorozatában *Thököly Imre* pályafutásáról rendez. Amint *Kosáry Domokos* megállapította, helyénvaló figyelembe venni, mi a bolgárok véleménye a fejedelemről. Elégg kevéssé ismert ugyanis, hogy a törökök az ő elnyomásukat *Thököly Imrere* bízták. Ez is jelzi, hogy hajlamosak vagyunk a számunkra kényelmetlen történelmi tényeket figyelmen kívül hagyni. Ma sem tudja a magyar közvélemény jelentős része elfogadni, hogy *Thököly Imre* nagy politikai hibájának kell tekintenünk törekvését a független magyar fejedelemség

a honfoglalás, *Trianon*, 1945, a rendszerváltás. Egy ülést a történetírás új irányzatairól szóló eszmecserenek szán a társulat. Minden alkalommal törekszenek arra, hogy a kérdéssről eltérő véleményt magas színvonalon képviselő szakembereket vitatkozzanak. És nem csupán történészek, hanem politológusok és közírók is.

Kosáry professzor végezetül hangsúlyozta, hogy szándékosan rendez a társulat olyan kérdésekről vitát, amelyek indulatokat keltenek. Ugyanis az indulatoktól a magyar társadalomnak meg kell szabadulnia. A történelmet nem tudjuk úgy megváltoztatni, hogy számunkra minél kedvezőbb legyen, olyanak kell tehát elfogadnunk, amilyen.

HOVANYECZ LÁSZLÓ